

Başvuru Numarası : 2024/1162
Toplantı Tarihi/Sayısı : 27.12.2024/54
Karar Numarası : 2024/1283
Başvuran : A.İ.
Başvuran Vekili : Av. H.C.B.
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Sincan 1 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın; ... rahatsızlığı sebebiyle sağlık açısından iyi bir durumda olmadığı, cezasını ruhsal rahatsızlığı bulunan mahpuslara ayrılan bölümlerde infaz etmesi gerekip gerekmeyeceğine dair inceleme gerçekleştirilerek sağlık kurulu raporu almasının ve bu sebeple hastalığının teşhisi için sağlık kurumuna sevk edilmesinin gerektiği, rahatsızlığı nedeniyle tutulduğu Sincan 1 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda disiplin cezaları aldığı, ilaçlarını kullanmadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran A.İ. adına başvuran vekili Av. H.C.B. tarafından yapılan başvuru dilekçesinde özetle;

a. A.İ.'nin ... hastalığının sebep olduğu halüsinasyonlar, sanrılar ve algı bozuklukları gibi sebeplerle koğuş içerisinde kendi kendine konuştuğunu, sinirlendiği esnada bilinçli olmayarak küfür ettiğini, içinde bulunduğu ortamla uyumsuz hale geldiğini, içine kapandığını, konuşulanları anlamakta güçlük çektiğini, zaman ve mekan algısını yitirdiğini,

b. Bu sebeplerden ötürü, A.İ.'nin cezasını ruhsal rahatsızlığı bulunan mahpuslara ayrılan bölümlerde infaz etmesi gerekip gerekmeyeceğine dair inceleme gerçekleştirilerek sağlık kurulu raporu alması için 28/12/2023 tarihinde yazdığı dilekçenin A.İ.'nin belirtilen tarihte tutulduğu Sincan 3 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu 1. ve 2. Müdürüne elden teslim edildiği, söz konusu dilekçede Kurum Savcısından konuya ilişkin talepte bulunulmasına rağmen dilekçeye ilişkin herhangi bir değerlendirilmenin yapılmadığını,

c. A.İ.'nin 18/4/2024 tarihli muayenesi sonrasında ilaç tedavisine başladığını, bununla birlikte Kuruma girmeden önce 31/5/2023 tarihinde özel bir hastanede reçete edilen ilaçların bir yıldır A.İ.'ye kullanılmadığını, A.İ.'nin rahatsızlığı nedeniyle saldırgan tavırlarının diğer mahpusların ona fiziksel şiddet uygulamasına neden olduğunu, bu sebeple bulunduğu Kurumda bir çok disiplin cezası aldığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Sincan 1 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

özetle;

- a. A.İ.'nin 15/3/2024 tarihinde hakkında başlatılan disiplin soruşturması nedeniyle Kuruma nakil geldiği,
- b. A.İ.'ye Kurumun Disiplin Kurulu tarafından iki defa disiplin cezası verildiği ve verilen cezaların İnfaz Hakimliği kararı ile onaylandığı,
- c. Kuruma geldikten sonra sağlık durumu ile ilgili herhangi bir sıkıntısı bulunmayan A.İ.'ye ilaçlarının verildiği,
- ç. A.İ.'nin psikolojik sorunlarından dolayı 22/8/2024 tarihinde tedavi amacıyla Kurumdan alınarak Bilkent Şehir Hastanesi Yüksek Güvenlikli Adli Psikiyatri Hastanesine yatırıldığı,
- d. Anılan Hastane'deki tetkik ve tedavisinin ardından 25/9/2024 tarihinde taburcu edildiği, A.İ. adına vekili Av. H.C.B. tarafından verilen dilekçeye istinaden Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Ağır Ceza İlamat Masasının 12/7/2024 tarihli yazısı ile 5275 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi kapsamında ceza tehiri işlemlerine esas olmak üzere Ankara Bilkent Şehir Hastanesi Başhekimliğine sevkinin sağlandığı, anılan Hastane'de düzenlenen 11/10/2024 tarihli rapor ile A.İ.'nin cezasının infazının geriye bırakılmasına gerek bulunmadığı şeklinde karar verildiği,
- e. A.İ. hakkında 29/9/2023 tarihinde Ankara Bilkent Şehir Hastanesi ve 9/1/2024 tarihinde Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi tarafından rapor tanzim edildiği, ancak söz konusu raporlar arasında çelişki olduğu, çelişkinin giderilmesi amacıyla İstanbul Adli Tıp Kurumu 4. İhtisas Dairesinden 7/4/2025 tarihine randevu alındığı, A.İ.'nin belirtilen tarihte ilgili ihtisas dairesinde hazır bulundurulacağı belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran A.İ. adına başvuran vekili Av. H.C.B. tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

- a. A.İ.'nin ... hastası olduğu ve söz konusu rahatsızlığı nedeniyle farklı tarihlerde disiplin cezası aldığı,
- b. Bilkent Şehir Hastanesi ile Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi tarafından tanzim edilen raporlar arasında çelişkinin bulunduğu ve söz konusu çelişkinin giderilmesi için A.İ.'nin İstanbul 4. Adli Tıp Kurumuna sevkinin istendiği,
- c. A.İ.'nin sağlık hizmetlerinden etkin bir şekilde faydalandırılması, hastaneye sevkinin sağlanması ve ilaçlarının düzenli bir şekilde kullanılmasının talep edildiği, ancak söz konusu taleplere cevap verilmediği, A.İ.'ye ait tıbbi kayıtların tutulmadığı ve beş ay boyunca herhangi bir tedavinin uygulanmayarak ilaç verilmediği, bu sebeple başvuranın hastalığının ilerlediği belirtilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamında Kuruma bizzat başvuru yapabileceği belirtilmiştir. Aynı maddenin dördüncü fıkrasında; yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararlarının ve Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemlerin başvurunun konusu olamayacağı belirtilmiştir.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik

Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesine göre; "(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön inceleme yapılıması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön inceleme tabii tutulur ve sonucunda; (...) yönlerinden incelenir. "

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: "(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Başvuran A.İ. adına başvuran vekili Av. H.C.B. tarafından yapılan başvuru dilekçesinde ilk iddia; A.İ.'nin ruhsal rahatsızlığı sebebiyle sağlık açısından iyi bir durumda olmadığına, cezasını ruhsal rahatsızlığı bulunan mahpuslara ayrılan bölümlerde infaz etmesi gerekirken gerekmeyeceğine dair inceleme gerçekleştirilerek sağlık kurulu raporu alması ve bu sebeple hastalığının teşhisi için sağlık kurumuna sevk edilmesi gerektiğine ilişkindir.

14. Muhatap tarafından gönderilen cevabi yazı ve ekleri birlikte incelendiğinde; A.İ.'nin 22/8/2024 tarihinde hastalığının tedavisi için Ankara Bilkent Şehir Hastanesi Yüksek Güvenlikli Adli Psikiyatri Hastanesine yatırılmak üzere Kurumdan alındığı, anılan Hastane'deki tetkik ve tedavisinin ardından 25/9/2024 tarihinde taburcu edildiği, A.İ. adına vekili H.C.B. tarafından verilen dilekçeye istinaden Ankara Cumhuriyet

Başsavcılığı Ağır Ceza İlamat Masasının 12/7/2024 tarihli yazısı ile 5275 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi kapsamında ceza tehiri işlemlerine esas olmak üzere Ankara Bilkent Şehir Hastanesi Başhekimliğine sevkini sağlandığı, anılan Hastane'de düzenlenen 11/10/2024 tarihli rapor ile A.İ.'nin cezasının infazının geriye bırakılmasına gerek bulunmadığına karar verildiği tespit edilmiştir. Bununla birlikte; A.İ.'ye ilişkin düzenlenen Ankara Bilkent Şehir Hastanesinin 29/9/2023 tarihli raporu ile Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinin 9/1/2024 tarihli raporu arasındaki çelişkinin giderilmesi için 7/4/2025 tarihine İstanbul Adli Tıp Kurumu 4. İhtisas Dairesinden randevu alındığı ve belirtilen tarihte A.İ.'nin 4. İhtisas Dairesinde hazır bulundurulacağı anlaşılmış olduğundan muhatap tarafından hak ihlalinin gerçekleştirilmediği değerlendirilmiştir.

15. A.İ.'nin ilaçlarının kullanılmadığı iddiasına ilişkin olarak muhatapın cevap yazısı ve ekleri birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın farklı tarihlerde hastaneye sevk edildiği ve hekim tarafından reçetelerinin tanzim edildiği tespit edilmiş olduğundan muhatap tarafından hak ihlalinin gerçekleştirilmediği anlaşılmıştır.

16. A.İ.'nin rahatsızlığı nedeniyle disiplin cezaları aldığı iddiasına ilişkin olarak ise iddia konusuna ilişkin belgeler incelendiğinde; Kurumun Disiplin Kurulu tarafından başvurana iki disiplin cezasının verildiği ve söz konusu cezaların Ankara Batı 2. İnfaz Hâkimliği tarafından onaylandığı anlaşılmıştır.

17. 23/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu'nun "*İnfaz hâkimliklerinin görevleri*" başlıklı 4'üncü maddesinin ilgili bölümü şöyledir: "*İnfaz hâkimliklerinin görevleri şunlardır: (...) Hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun, veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu iddiasıyla yapılan şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak. (...)*"

18. A.İ.'nin disiplin cezaları aldığına ilişkin iddiası ilgili mevzuat hükmüyle birlikte değerlendirildiğinde; 4675 sayılı Kanun'a göre disiplin cezalarına ilişkin işlemlerin infaz hâkimliklerinin görevi olduğu, bu doğrultuda yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu anlaşılan mezkûr iddianın 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci ve 67'nci maddesi gereği kabul edilmez olduğu tespit edilmiştir.

19. Sonuç olarak yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlali bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

27/12/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye